

Sygn. akt II Ca 302/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Agata Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2020 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa S. Z. (1)

przeciwko P. S. i (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 28 stycznia 2020 r.

sygn. akt I C 317/18

1. zmienia zaskarżony wyrok: w punkcie pierwszym sentencji w ten sposób, że powództwo oddala oraz w punkcie czwartym sentencji w ten sposób, że nie obciąża powoda S. Z. (1) kosztami procesu;
2. nie obciąża powoda S. Z. (1) kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt II Ca 302/20

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2020 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 317/18 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zasądził solidarnie od pozwanych P. S. i (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. Z. (1) kwotę 6.000,00 zł, a ponadto kwotę 2.117,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1.800,00 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania sądu.

Powód S. Z. (2) był właścicielem samochodu marki (...) o nr rej. (...).

Pozwany P. S. prowadził warsztat samochodowy i był ubezpieczony w pozwanym (...) S.A. z siedzibą w W..

W dniu 30 listopada 2017 r. powód S. Z. (2) zlecił pozwanemu P. S. naprawę belki przedniej, hamulca tylnego oraz dokonanie ogólnego przeglądu samochodu.

Samochód był naprawiany w warsztacie pozwanego. Po całkowitej naprawie właściciel warsztatu wyjechał samochodem na zewnątrz i pozostawił go na chodzie. W tym czasie wjechał innym samochodem do warsztatu. W tym czasie nastąpił zapłon samochodu. Pozwany nie dał rady ugasić pożaru i zadzwonił po straż, która ugasiła pożar.

(...) odmówił wypłaty odszkodowania za zniszczony pojazd. Jako powód podał brak winy pozwanego w przedmiotowej szkodzie.

Na podstawie materiału dowodowego biegły z zakresu mechaniki pojazdowej nie mógł stwierdzić przyczyny powstania pożaru.

Przypuszczalną przyczyną pożaru było zwarcie instalacji elektrycznej.

W ocenie Sądu Rejonowego w Bełchatowie powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Każdy z pozwanych odpowiada za wyrządzoną powodowi szkodę z innej podstawy prawnej.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do odpowiedzialności pozwanego P. S. Sąd podniósł, że nie można za ubezpieczycielem przyjąć, iż po jego stronie nie istnieje wina za wyrządzoną szkodę w mieniu powoda. Jego odpowiedzialność i wina w powstałej szkodzie w ocenie Sądu była niewątpliwa, bowiem prawo o ruchu drogowym w art. 60 ust. 2 ustawy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1260) zabrania kierującemu:

1) oddalania się od pojazdu, gdy silnik jest w ruchu;

3) pozostawiania pracującego silnika podczas postoju na obszarze zabudowanym;

Nie dotyczy to pojazdu wykonującego czynności na drodze. Przepis ten typizuje więc odpowiedzialność kierowcy, któremu pod żadnym pozorem nie wolno oddalić się od pojazdu, którego silnik jest w ruchu. Zakazany jest więc postój na pracującym silniku (ten zakaz nie dotyczy np. śmieciarek, służb utrzymania ruchu, etc.) – zakaz ten dotyczy wyłącznie terenu zabudowanego. Postojem w rozumieniu tego przepisu jest każde unieruchomienie niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego trwające dłużej niż 1 minutę (art. 2 pkt 30 prawo o ruchu drogowym). Natomiast kierowca, który oddala się od samochodu nie gasząc silnika, nie musi odliczać tych 60 sekund – w jego przypadku nie ma mowy o postoju, lecz o oddaleniu się. Natomiast art. 45 ustawy prawo o ruchu drogowym penalizuje otwieranie drzwi pojazdu, pozostawianie otwartych drzwi lub wysiadanie bez upewnienia się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia.

Zdaniem Sądu Rejonowego z okoliczności tych wynika, że pozwany wysiadając z samochodu z uruchomionym silnikiem nie upewnił się czy powyższe działanie nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa nie koniecznie w ruchu. Te działania w ocenie sądu świadczą o ewidentnej winie pozwanego, zaniechanie którego skutkowało powstaniem szkody u powoda. Inną kwestią jest, iż zlecając wykonanie naprawy belki przedniej oraz hamulców powód zlecił dokonanie przeglądu ogólnego samochodu. Z tego powodu powód miał prawo oczekiwać od pozwanego naprawienia samochodu, ewentualnie zasugerowanie innych napraw do sprawnego działania samochodu.

Z tego też powodu Sąd Rejonowy uznał, iż należy pozwanemu przypisać bezpośrednią odpowiedzialność za szkodę z art. 471 k.c.

Sąd Rejonowy zważył, iż odpowiedzialność pozwanego (...) S.A. w W. wynika z art. 805 k.c., bowiem przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa spełnić określone świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę, przy czym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie:

1) przy ubezpieczeniu majątkowym – określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku;

2) ubezpieczający zapłacić składkę.

Sąd uznał, iż z analizy przedstawionych ogólnych warunków ubezpieczenia niewątpliwie wynika, iż pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia między innymi osób, które prowadzą działalność gospodarczą. Przedmiotem

ubezpieczenia jest mienie osób trzecich będących w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Ubezpieczyciel odpowiada za ubezpieczonego w razie zajścia wypadku deliktowego lub kontraktowego.

Przedstawione wyżej rozważania wykazały, w ocenie Sądu I instancji, okoliczności odpowiedzialności pozwanego. Skutkiem takiego stanu rzeczy jest fakt, że obydwaj pozwani odpowiadają, przy czym każdy z innego przepisu.

Jako podstawę orzeczenia o kosztach Sąd wskazał art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany P. S.. Zaskarżył go w całości zarzucając mu:

1. niesłuszne uznanie, iż zachodzą przesłanki do uznania, że zachowanie pozwanego P. S. związane z naprawą samochodu osobowego S. Z. (1) było zawinione wskutek niedopełnienia przez niego obowiązku i niewłaściwą naprawę w pojeździe marki F. stanowiącego własność powoda, która skutkować miała jego spłonieniem, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zeznania powoda oraz opinia sporządzona przez biegłego J. M. nie dają najmniejszych podstaw do przyjęcia, że istniał jakikolwiek związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem się pozwanego P. S., a skutkiem w postaci powstania pożaru w pojeździe powoda, przy jednoczesnym sprzecznym z doświadczeniem życiowym, logiką przyjęciem, iż przyczyną samozapłonu w samochodzie powoda było nie wymienienie silnika wiatraczka, którego zwarcie po uruchomieniu pojazdu po naprawie najprawdopodobniej spowodowało pożar w sytuacji, gdy zlecenie naprawy nie obejmowało tego elementu, sam zaś powód nie sugerował w momencie pozostawiania samochodu u pozwanego wadliwości tej części i konieczności jej wymiany;

2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 327 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie w uzasadnieniu rozstrzygnięcia okoliczności wskazanych przez biegłego J. M. w opinii z dnia 29 maja 2019 r., iż zlecony przez powoda i wykonany przez pozwanego zakres napraw samochodu nie wymagał interwencji w układ elektryczny, a zdaniem tegoż prawdopodobną przyczyną było zwarcie instalacji elektrycznej, w którą pozwany podczas naprawy nie ingerował i za której ewentualne wady nie mógł ponosić odpowiedzialności;

3. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 6 k.c. poprzez nieudowodnienie, iż pożar w samochodzie stanowiącym własność powoda wywołany został w związku z zawinionym zachowaniem się pozwanego, przy jednoczesnym, bezpodstawnym uznaniu przez Sąd meriti, iż zachowanie pozwanego P. S. było zawinione wskutek niedopełnienia obowiązków wynikających z zakresu zlecenia.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany P. S. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania w innym składzie.

Od powyższego wyroku apelację wniósł także pozwany (...) S.A. z siedzibą w W.. Zaskarżył go w całości zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, to jest:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, bez jego wszechstronnego rozważenia w oparciu o zasady logiki i doświadczenia życiowego oraz przez jego wybiórczą ocenę, jak również poprzez poczynienie ustaleń sprzecznych z treścią materiału dowodowego poprzez:

- pominięcie przez Sąd wniosków wynikających z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego mgr inż. J. M., z której wynikało, że zlecony przez powoda i wykonany przez pozwanego P. S. zakres naprawy samochodu F. (w postaci wymiany przedniej belki i wymiany hamulca tylnego) nie wymagał ingerencji w układ elektryczny pojazdu, a co za tym idzie, że pożar pojazdu F. pozostawał bez związku przyczynowego z czynnościami naprawczymi przeprowadzonymi przez P. S. w tym pojeździe,

- wywiedzenie przez Sąd z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego mgr inż. J. M. wniosków sprzecznych z treścią tej opinii poprzez przyjęcie przez Sąd, że biegły na podstawie materiału dowodowego niniejszej sprawy nie mógł stwierdzić przyczyny powstania pożaru i że przypuszczalną przyczyną pożaru (jak wynikało z Zaświadczenia Straży Pożarnej w (...) z dnia 9 stycznia 2019 r.) było zwarcie instalacji elektrycznej, podczas gdy

biegły w sposób wyraźny we wnioskach końcowych opinii stwierdził, że przyczyną pożaru w samochodzie marki F. było zwarcie instalacji elektrycznej, a nie mógł jedynie ustalić miejsca i przyczyny samego zwarcia w układzie elektrycznym tego pojazdu.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest:

a) art. 805 k.c. w zw. z § 18 ust. 1 OWU wiążących strony poprzez przyjęcie, że pozwany jako ubezpieczyciel w zakresie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego (pozwanego P. S.) ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez ubezpieczonego powodowi w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością będącą następstwem niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania, podczas gdy z materiału dowodowego sprawy, a w szczególności z opinii biegłego wynikało, że zlecony przez powoda i wykonany przez pozwanego P. S. zakres naprawy samochodu F. (w postaci wymiany przedniej belki i wymiany hamulca tylnego) nie wymagał ingerencji w układ elektryczny pojazdu, a skoro przyczyną pożaru w pojeździe marki F. było zwarcie instalacji elektrycznej, to tym samym ubezpieczonemu P. S. nie można przypisać odpowiedzialności,

b) art. 60 ust. 2 i art. 45 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym poprzez jego błędne zastosowanie i błędne przyjęcie, że pozwany P. S. (który wykonywał naprawę pojazdu F. na terenie swojego warsztatu i prywatnej posesji) naruszył w/w przepisy wysiadając z samochodu i pozostawiając go na 1 – 2 minuty z uruchomionym silnikiem i nie upewnił się, czy powyższe działanie nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa i że zaniechanie to skutkowało powstaniem u powoda szkody podczas, gdy przepisy prawa o ruchu drogowym nie powinny w tej sprawie w ogóle znaleźć zastosowania ponieważ zgodnie z art. 1 tej ustawy określa ona zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania (gdzie jest ustawiony szczególny znak) oraz w strefach ruchu (gdzie również jest ustawiony szczególny znak), jak również do ruchu odbywającego się poza miejscami wymienionymi w ust. 1 pkt 1, w zakresie koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób wynikającym ze znaków i sygnałów drogowych, zaś na prywatnym obszarze bez znaku „strefa ruchu” lub „strefa zamieszkania” obowiązują jedynie przepisy kodeksu cywilnego.

Mając na uwadze powyższe, pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego (...) S.A. zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie
2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania – przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego,
3. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje są uzasadnione i powodują skutek w postaci zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy nie obciążył powoda kosztami procesu za obie instancje.

Regulacja zawarta w omawianym przepisie stanowi odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik postępowania i jest zarazem podkreśleniem przez ustawodawcę przyjętej w kodeksie postępowania cywilnego zasady słuszności przy orzekaniu o kosztach procesu. Stanowi ona pewnego rodzaju wentyl bezpieczeństwa dla podmiotów, które byłyby zobowiązane do zwrotu kosztów na zasadzie art. 98 k.p.c., jeżeli w szczególnie uzasadnionych przypadkach względy słuszności przemawiają za tym, aby takiej strony nie obciążać kosztami w całości lub w części (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.01.2013 r., II CZ 154/12; Legalis).

Kodeks nie precyzuje, jakie kryteria muszą być spełnione dla przyjęcia w danej sprawie, że zachodzą okoliczności objęte sformułowaniem „w wypadkach szczególnie uzasadnionych”. W orzecznictwie wskazuje się, że chodzi o

takie sytuacje, które wskazują, że ponoszenie kosztów pozostawałoby w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości (por. Sądu Najwyższego z 01.12.2011 r. II CZ 26/11, Legalis).

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd Okręgowy miał na uwadze charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu, okoliczności zdarzenia i niewątpliwą szkodę poniesioną przez powoda, postawę pozwanego P. S. bezpośrednio po zdarzeniu, której wyrazem była treść złożonego przez niego odwołania do ubezpieczyciela i związane z tym subiektywne przekonanie strony powodowej w momencie inicjacji procesu o zasadności roszczenia, a ponadto konieczność zasięgnięcia wiedzy specjalnej dla oceny stanu faktycznego i zasadności żądania.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy uznał, że ocena tych okoliczności przez pryzmat zasad współżycia społecznego i ogólnego poczucia sprawiedliwości powoduje adekwatnym i słusznym nieobciążenie powoda kosztami procesu za obie instancje na rzecz pozwanych.